

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Fischel Fülöp könyvkereskedése Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadhatnak: Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hírl. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Ooppelik A., »Általános Tudósító« hirdetési osztálya Budapest.

Nyilttér petitaóra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sal. hivatalos közlönye.

Ünnepi beszéd.

Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő a következő, sűrű éljennel kísért hazafias szellemű és hévvel elmondott beszédet mondotta Csáktornya az áll. polg. iskola felavatásának ünnepén:

Nagyméltóságú Miniszter úr!
Méltóságos Főispán úr!
Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

A muraközi oktatásügy történetének örök időkre emlékeztető lapja tett be ma, a csáktornyai állami polgári fiu- és leányiskola egyházi és társadalmi felavatásával.

Ne kicsinyeljék, mélyen tisztelt ünnepelő közönség, ennek a történeti multnak években talán kevésbé számba vehető, de eseményekben gazdag, tanulságos jelentőségét.

Az új korszak első hatalmas tiltakozása Csáktornya város hazafias tanácsának 1868 évi június 30-ki ülésében hangzott fel.

... Isten jóvoltából — ugymond — magunk is nagyrészen horvátok, de egyszersmind a közös, szeretett magyar hazának is fia! vagyunk; azért nem tudjuk korlátolt elménkkel felfogni, miért nem volna szabad nekünk is a közös hazának nyelvét érteni.

Már 1878-ban a magyar parlament foglalkoztatja a muraközi oktatásügy szomorú állapotát; 1883-ban pedig országos bizottság jó a helyszínére, hogy a muraközi iskolák érzésben és művelődésben nemzeti irányának megvesse alapját.

S a mag nem hullott sziklára!
Stridó erdőkoszorús bérczeitől a tündérlaki romokig, Szent-lonától aiso Muraköz szelid síkságáig, megdobbant a magyar hazával együtt élő, együtt haló, jó muraközi nép szíve.

A költő sóhajtása rá nehezedett az ő kérére is!
... Ahol az a csillag ragyog,
En is oda való vagyok ...

S az a ragyogó csillag, az a hatalmas fényár, mely melegeivel megéri a szép sziget népének anyagi és szellemi boldogulását — a magyar kultúra!

Nincs most itt annak alkalmá, hogy kegyes figyelmüket husz év nehéz, küzdelmes munkájával fárasszam.

A tervszerűen fejlesztett muraközi oktatásügy élő szervezetéből csak a mai ünnep tárgya ragad most meg engem.

S kell, hogy megragadjá mindnyájuk keblét a magyar művelődés és díszes csarnokában, melyben fiainkat és leányainkat szerető gondallal kísérjük a kenyérpálya küszöbéig s ott talizmánul az élet nagy viharai ellen bevessük szívükbe Kőlesey intelmét, hogy e szóban: haza, foglaltatik az emberi szeretet és óhajlás tárgyainak összessége!

Megértetjük velük az óvilág bölcsének kijelentését, hogy nagy és hatalmas csak boldog nemzet lehet. Boldog fiainkat istenféllemben, nemes erkölcsében s becsületes munkájának verejtékében.

Megértetjük velük, hogy e sziget száz és ezer történeti emlékekkel szentelt földje annak a magyar hazának, melyet muraköz a szigetvári veszedelem után, hosszú évtizedeken át védett, oltalmazott vagyonával, vérével és a hazaszeretet csodás lelkesedésével.

Hogy Muraköz, annyi századok egyttálltázása után, nem természetes határok szerint tagoltatja fogalom, hanem igaz vér és igaz hus a magyar állam testéből!

S a honszerelmnek ezt az édes ígését, a közös drága anyja sorsában osztozkodó gyermekeinek ezt a szent szövetségét, ti fogjátok nemzedékről-nemzedékre hiven ápolni, — Muraköz leányai!

Ti fogtok naponta feltekinteni a magyar történelemnek hős vértanúságban, hű önfeláldozásban csodás, a nemzet emlékezetében halhatatlan honleányaihoz s megújítjátok a szent fogadást a magyar anyák nagy kötelességeiről.

Ti fogjátok a polgári iskolai kérdés problémáit, a kenyékereset piacznál a férfakkal való versenyt, a férfi és nő követelményei felől való ellentéteket kiengesztelni az eszményekben való hittel, mely a jó nő a család, a nemzet, az egész emberiség áldásával teszi.

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség! A csáktornyai tanács harmincz éves fohászokdáa immár teljesedésnek indult.

Tollus Jakab 1562-ben lelkesedéssel ír Witzten Miklós hollandi barátjának a csáktornyai fényes vár erős falairól, ez ellenségétől elvett drága fegyverekről s vérell áztatott győzelmi zászlókról.

Ha még egyszer ide jöhetne, azt tapasztalná, hogy a magyar állameszme hatalmas védbástyáit s drága fegyvereit ma már Csáktornya — az iskolák képezik.

Iskolák és intézmények, melyek a kisedvédelemtől a tanítóképzésig minden fokozatban szolgálják a magyar kultúrát.

... Mintha csak a honszeretet őrtüzenek Muraköz metropolisából felesapó lángja, a hegyvidék nemes aspiratióit átgyujtaná a síkra!

Mint Zalavármegye királyi tanfelügyelője, forró köszönetet mondok méltóságos dr. Jankovich László gróf főispán urnak, a vármegye törvényhatóságának, első tisztviselőjének, Csértán Károly alispán urnak, a közigazgatási bizottságának, a csáktornyai állami polgári iskolák gondnokságának, élén lelkes elnökeknek, Ziegler Kálmán királyi közigyőző urnak, a muraközi oktatásügy hazafias támogatóinak és derék bajnokainak.

Mint ezen sziget szellemi életének tizenöt év óta szerény munkása pedig a mai ünnep díszének a történeti igazság keretében kifejezést adva, kérem a mélyen tisztelt közönséget, hogy mély hallánk örökzöldjét fonjuk azon férfiú feje köré, kit az első sorban megillet.

Isten után, dr. Wlassics Gyula minster ur Ő Excellentiájá nemes szívének köszönjük e szép, hatalmas iskolát, itt a határszélén!

Vessük be tehát homlokzatára jelszavul, szívünkbe pedig a Pannonhegyen mondott nagy történeti végrendeletnek örökszép fogadását:

... Sokat, még többet, mint eddig dolgozni fogunk a hazáért: hívek maradunk őseink hagyományához; újjalak fogjuk gazdagítani az ősi erényeket; gyarapodni fogunk szívben, érzésben, lélekben, testvéri szeretetben, a hazáért áldozni kész tetterőben!

Felhívás!

A második ezredév kezdetén igen nehéz küzdelem vár a magyar nemzetre. Ujra kell meghódítania az ország egyes részeit, hol idegenajku testvéreink laknak, nem ugyan fegyverrel, — melyet őseink minden tekintetben oly ügyesen használtak, — hanem a békejegyében párosulva testvéri szeretettel a magyar nyelv s általában a magyar nemzeti kultúra elterjesztésével.

A kinek édes, jó a magyar fegyverrel szerzett és fenntartott haza földjén termő kenyér, annak fülében kellemesen kell hangzani a magyar nyelvnek is. Ne legyen hát e szép haza földjén — melynek minden hantja honfi vérről van áztatva — olyan ember, ki ne tudjon zengzetes nyelvünkön beszélni, mert csak így lesz valóban erős nemzetünk, mert csak így lesz valóban hatalmas magyar hazánk. A míg ezt keresztül nem vihetjük, addig veszély fenyegeti folyton hazánkat, s félő, hogy darabokra foszlik s prédája lesz előbb-utóbb a reánk mindig agyarkodó szomszédainknak. A nemzet, látva a közelgő veszedelmet, országázerete megindította a harcot ellene; az exponált helyeken Közművelődési Egyesületek alakultak, melyek már is éreztetik áldásdus működésüket.

Zalavármegye, a Kisfaludyak és Deák Ferenc vármegyeje sem maradhat hátra. Neki is — a haza érdekében — ki kell vennie részét a nemes küzdelemből. Így érez, így gondolkozik Alsó-Lendva hazafias intelligenciája, s megalakította az »Alsó-Lendva és Vidéki Közművelődési Egylet«, melynek védnökeül főméltóságú herceg Eszterházy Miklós doktort sikerült megnyernie. Alsó-Lendva a Muraköz és a vendvidék közti területen fekszik, s ennélfogva egyesülete hivatalosan tevékenységét mind a két vidékre egyaránt kiterjeszteni. A cél elérését legelső sorban óvodák felállításával reményli, hol a gyermekek 3 éves koruktól kezdve játek közben tanulnak meg a magyar nyelvet, melyre aztán az elemi iskola, mint biztos talajra építene tovább; azután meg a buzgó tanító és a magyar nyelvben kiváló előhaladást tanusított iskolásgyermekek megjutalmazásával. De hogy mindezeket megvalósíthassuk, a haza szent nevében Zalavármegye nemes honleányai és honfiához intézzük rövid szózatunkat abban a biztató, édes reményben, hogy az, — tekintve a hazafias célt, — nem fog a pusztában elhangzani, hanem inkább eljut a szívekhez, az erény forrásához, honnan a hazaszeretet szép virága fakad. Miért is esedezzünk, hozzák meg csekély áldozataikat a haza oltárára, hogy majd hálátal szívvél emlékezzenek meg az utódok, sorakozzanak a kibontott zászló alá: lépjenek be az »Alsó-Lendva és Vidéki Közművelődési Egylet« tagjai sorába!

Alsó-Lendva, 1899. évi július havában.

Az »Alsó-Lendva és Vidéki Közművelődési Egylet« igazgatósága:

- Fuss Nándor, Hajós Izsó, Karabélyos Elek, Kiss Dénes, Magyó Géza, dr. Mandel Pál, Matyasovszky Vincze, K. Ruffy Pál, Pataky Kálmán, Hajós Mihály, titkár. elnök.

A stridói iskolai vizsgálatok.

A stridói állami elemi fiu- és leányiskola évvizsgálója e hó 1-én tartotta meg a szokott nagy érdeklődéssel és ünnepséggel. Jelen volt dr. Jankovich László gróf főispán, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, Szalmay József szolgabíró, Margitai József a csáktornyai áll. tanítóképzőintézet igazgatója. A vendégek sorában volt gróf Dunay Hugó családjával, báró Knezevich Viktor és Stridó nemkülönbön vidékének értelmisége. A hegyvidéki tanítók is szép számban jelentek meg.

Vizsga előtt egyik növendék üdvözölte a főispánt szép és értelmes magyar beszéddel, mely nagy hatást tett a megjelentekre.

A déli harangszó vetett véget a vizsgának, melynek szellemi eredménye s a hazafias érzelmek ápolása körül tanusított buzgalom mindenkit mélyen megindított.

Kir. tanfelügyelő számos alkalomból tette próbára, érték-e a gyermekek anyanyelvükön is az elmondottakat; általában pedig a felsőbb osztályok növendékeivel többször tárgyalott magyarul, hogy előmenetelüket megfigyelhesse.

Dr. Jankovich László gróf főispán és dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő lelkes beszédekben buzdították a tanítókat és a növendékeket. A kir. tanfelügyelő megköszönte a Főispán megjelenését. Főispán ur pedig legmelegebb elismerését fejezte ki a teljesített feltevéseket s kijelenté, hogy örömteljes készséggel fog e szép eredményről tanusítást tenni.

A magyar nyelvben jeles előmenetelt tanusított tanulók megjutalmazása után, a jutalmazásra kijelölt tanítók és tanítónők közül Stridón megjelenteknek adta át kir. tanfelügyelő a magyarnyelvi jutalmakat.

A vizsgát a stridói »Csillag szálló«-ban vidám közegben követték, melyen lelkes és hazafias beszédekben ünnepelték a magyar kultúra megizmosodását a muraközi hegyvidéken.

A mura-szent-mártoni ünnep.

Csertán Károly alispán dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelővel, Szalmay József szolgabíróval s Margitai József képezdei igazgatóval jelen hó 2-án Mura-Szent-Mártonba érkezett, hogy Majhen Ferencz kántortanítóknak 40 évi szolgálatért kapott »Signum laboris fideliter peracti XXXX. annorum« disztermet átadja. Ünnepélyes mise után Majhen Ferencz családjá, gyermekei és unokái által kísérve a helybeli és vidéki értelmiségitől, kik közt dr. Csury Jenő miniszteri titkár is megjelent, a nép óriási sokaságától körülvelt szép templomdombhoz tértek. A megye alispánja megemlékezett a Minister részéről neki adott megbízásról. S hogy ennek személyesen tesz eleget, azzal a nagyrabecsüléssel indokolja, melyet Majhen Ferencz tanító, egyéni és társadalmi erényeivel kivívott. Mindenkit mélyen megindította az ünnepelt községének jó irányú nevelésben ötven éven át szerzett.

A diszterem feltűzése után Kecskés Ferencz mura-szent-mártoni lelkész tolmácsolta Csertán Károly alispánnak az egész közönségre mély benyomást tett üdvözlését és bucsut mondott községe nevében a látogató kántortanítóknak. Erre kitört a falu lakóinak zokogása s perczek multak el, míg dr. Ru-

zsicska Kálmán az emelvényre lépve átadta Majhen Ferencznek a vallás- és közoktatásügyi miniszter elismerését ötvenévet meghaladó buzgó szolgálataért. Felindulásával erősen küzdve köszönte meg Csertán Károly alispánnak személyes megjelenését s füzte Minister ur elismeréséhez a kir. tanfelügyelőség és tanítók bucsuját; végül pedig ecsetelte megindítóan ötvenéves jelentőségét egy buzgó tanító életében.

A miniszteri elismerést is Kecskés Ferencz lelkész magyarázta meg a népnek.

Az ünnepelt vendégszerető házában az alispán, tanfelügyelő, szolgabíró, a család és közelebbálló jóbarátok lakomára gyűltek. A szép felköszöntők szívből fakadó jókívánságai itt is sok megindulást keltek. Időközben a vidéki lelkészek is kifejezték Majhen Ferencznek üdvökívánataikat. Az egész nappól pedig azt a szép tanulságot merítettük, hogy a tanítói pályá sok tövisei közt akad a boldog megnyugvásnak is egy-egy rózsája. Szívből kívánjuk, hogy az a nemes hála, melyet ezen nemzedékek oly meghatóan nyilvánítottak, világsíra be még soká a jól befutott pályá alkotóját a szeretet fényével!

Egy jelenvolt.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XVI. évfolyam harmadik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni ziv- veskedjenek, nehogy a lap szétkülésében fennakadás történjék. Tisztelettel

a kiadóhivatal.

— **Magas vendégek.** Gróf Festetics Taszúlo v. b. t. t. Ó Excellenciája és családja f. hó 4-én a déli 1 órai gyorsvonattal külön szalonkocsiban Keszthelyről gróf Festetics Jenő Ó Méltósága látogatására a zala-ujvári kastélyba érkeztek. A gróf ur vendégei tiszteletére szent-ilonai parkjában élőképeket rendezett, a magas vendégek este 10 órakor Keszthelyre utaztak.

— **Hivatalos látogatás.** Tóth László nagy-kanizsai kir. törvényszéki elnök a múlt héten hivatalosan meglátogatta a csáktornyai kir. járásbírószágot.

— **Nyugalomba vonult.** Geroya László kir. tanácsos, zala-egerszegi pénzügyigazgató 40 évi szolgálat után nyugalomba vonult.

— **Tanítói választások.** A nemrég lefolyt székesfővárosi tanítói állások betöltése alkalmából többek között elemi isk. osztálytanítókká választottak Kurucz Károly és Vissnovszky János tanítókat, kik a csáktornyai áll. tanítóképző-intézetnek voltak növendékei.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Cirkovics Pál csáktornyai születésű irnokot a zágrábi pénzügyigazgatóságához irodatiszté-nevezte ki.

— **Esküvő.** Kősz Ferencz városi rendőr-ormester f. hó 8-án vezette oltárhoz Mura-Siklóson özv. Zadravec Györgyné sz. Nemecz Karolina asszonyt.

— **A csáktornyai közs. népiskola értesítője** (XXX. évf.) Polyák Mátyás igazgató szerkesztésében megjelent. Az értesítőből kiténik, hogy a tanítótestület tagjainak száma 10. A tanulók száma 471, még pedig 247 fiu és 224 leány.

— **A csáktornyai anyakönyvi hivatalból.** A csáktornyai anyakönyvi kerületben 1899. június havában születések száma 25. Né-

szertint: Marcin Róza Dr.-Szt.-Mihály, Vuru-sics Antal Szászok, Bernát Ilona Dr.-Szt.-Iván, Bednyács Róza Zala-Ujvár, Halabarecz Róza Szt.-Ilona, Novák Anna Nyirvölgy, Jambrovics Antal F.-Pusztafa, Kozár Anna Szászok, Lövy Lipót Csáktornya, Fink Ferencz Csáktornya, Lecsek Antal Z.-Ujvár, Potocsnayák Vida Szt.-Ilona, Hrebák Antal Csáktornya, Zserdin Károly F.-Pusztafa, Mlinarics János Dr.-Szt.-Iván, Vidovics Mária Z.-Ujvár, Pollák Erze Csáktornya, Kovacsics Mária Nyirvölgy, Horváth János Csáktornya, Gácsál Anna Csáktornya, Kornesz Péter Buzás, Vidra Paula Csáktornya, Soltics Anna, Vrablik István Csáktornya. — Halálozások száma 14.: Weisz Irén Csáktornya, özv. Hozmecz Ferenczné Buzás, Kolmarics Antalné Csáktornya, Vugrin Antal Nyirvölgy, Kukovecz Antal Csáktornya, Horváth Imréné Csáktornya, Hancsics Ferencz Szt.-Rökus, Goricsánecz Jánosné Dr.-Szt.-Iván, Kovacsics Mária Nyirvölgy, Derk Ferencz Dr.-Szt.-Iván Zsvorcz Bálint Szászok, Czár Miklós Csáktornya, Todor Józsefné Csáktornya, Novák Klára Z.-Ujvár. — Esketések száma 4.: Meszarics Jakab Belicza és Dollár Dorotty Csáktornya, Hradeczki Lajos Budinscsina és Hartmann Katalin Csáktornya, Zseleznyák Balázs Dr.-Szt.-Mihály és Mikolai Anna Dr.-Szt.-Mihály, Tolecz András és Ferencz Róza Csáktornya.

— **A perlaki állami elemi fiu- és leány-, gazdasági ismétlő iskola és kisedodova értesítőjéből** (XVI. évf. közli Tóth Sándor igazgató) látjuk, hogy a tanítótestület 14 tagból állott, az elemi iskolába 531 gyermek, az ovodába 106 kised, a gazdasági ismétlő iskolába 205 tanuló járt.

— **Meteorologia.** A hőmérséklet június havi közepe 18.4 C°. A hőmérséklet maximuma 30.1 C° 7-én. Minimuma 15-én volt 12.2 C°. A csapadék havi összege 78.7 mm. A csapadék 24 órai maximuma 23-án 16.5 mm. A csapadékos napok száma 17. Észleltetett 10-éig 2 kisebb zápor, 13-án d. e. gyenge, d. u. erős szélvihar, ezután pedig eső. 22-én szintén szélvihar. 23-, 24- és 25-én többnyire eső, 26- és 27-én átvonuló zivatarok. A csapadék mennyisége és a csapadékos napok száma az előbbi hónapéhoz képest telemesen alászállt.

— **Lopás.** Győri József dráva-szent-mihályi lakos szobájába f. hó 4-én virradóra ismeretlen tettes az ablakon bemászott s onnan 60 frtnyi pénzt és ruhaneműt lopott el. Az ismeretlen tettes ellen a nyomozás folyamatban van.

— **Hány őse van az embernek?** Ősnek ne számítsunk mást, csak a szüleinket s azoknak szüleit hasonló sorban ad infinitum. Csinos kis numerusra lyukadunk ki végére, a mely szám azután egyazonos mindezekre nézve. Apja, anyja rendes körülmenyek között egy van mindenkinek, szüleink szüleinek száma pedig fejenként kettőt, összeveve tehát négyet tézsen. Ez már hat. A nagy-szüleink (számuk négy) szüleinek (apai és anyai részről) nyolcz a száma, ilyenformán hat a negyedik nemzedéken tizennégy össel dicsekedhetünk mindannyian. Ha ezt a számítás haladávként folytatnók, mire eljutnánk az ötvenhatodik nemzedékig, a mely körülbelül Krisztus születése idejéig vinne vissza bennünket, az őseink száma körülbelül 140 trillióra menne föl.

— **Buziás** hazánk legszénsavdusabb vasforrásával dicsekedő, százasos tölgyek és fenyvesek között fekvő mintaszertben berendezett gyógyfürdőhelye, mely határában a marienbadi, francs-badi, pyrmonthi stb. forrásokat jóval felülmúlja. Hirnevesek a hideg és meleg aczélfürdők, vasláp-fürdők valódi francs-badi moorföldből, hidegviz-

gyógyintézet, uszoda stb. A kellemes buziási fürdők kiváló sikerrel használtak: női és férfi nemiszervek gyengeségeinél s betegségeinél, nagymérvű vérszegénységénél és minden ebből eredő bántalmaknál, gyomor- és bélhurutnál, idegrendszer megbetegedéseinél, köszvényénél stb. stb. E legelsőrangú fürdő tulajdonosa és igazgató-főorvosa dr. Szerényi Gyula; rendelő-fürdőorvos dr. Simo Károly. Három irányból vasuti állomás és kies fürdőhely. Elegáns szállodák, kitűnő konyha, mérsékelt árak, különféle szórakozás járulnak hozzá, hogy a n. é. közönség minden tekintetben jól érezze magát. Bővebb felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság.

Virágokból szagos hajkenőcsőt a következők lehet készíteni. Egy negyed vagy egy fél kiló friss jó disznózsírt kiolvasztunk és azt szítán keresztül tiszta kutyizbe öntjük, melybe két-három adagocská konyhasót és ugyanannyi timsót tettünk. Ezen eljárás folytán a zsír kenőcsöse tömörül és a benne levő bőrreszektől megszabadul. Ezt az eljárást háromszor-négyszer kell megismételni, míg a zsiradék teljesen tiszta lesz. Végre a zsirt többször alaposan ki kell tiszta vízben mosni és utolag ki kell olvasztani, a mi igen fontos dolog. Erre aztán egy edénybe öntjük és a melegen állni hagyjuk, hogy folyékony maradjon. Ebbe a zsirba aztán annyi minden rovaroktól ment, tiszta virágszirmokat, rózsát, szegfűt dobunk, — de vigyázni kell, hogy ép virágzásokban legyenek a virágok — a mennyit is zsir elfed. Huszonnégy óráig állni hagyva, átszűrjük a zsiradékot és újra friss virágokat teszünk bele. Egy hét alatt így olyan pomádét nyerünk, hogy a legjobb, legelőkelőbb illatszer-kereskedés sem adhat jobbat.

A tengeri egy újabb értékesítési módja. Amerikában sikerült a paragumminak egy igen jó helyettesítőt a tengeriből készült olajban feltalálni; melyet egyenlő mennyiségű nyersgummival összekevernek és tűzőn felforraltak. Az így nyert tömeg a legjobb kaucsukkal vételekedi és jelentékeny olcsóbban állítható elő, mint a paragummi. Különösen kiemelendő, hogy e pótló anyagának ruganyossága epen nem kisebb mint a valódi gummié. A tengeriolajjal készített anyag nem török meg s állandóan sima marad, mert a tengeriolaj csak igen kevésé oxidálódik.

20 krtét egy tanyai gazdaság. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége ez idén rendezte első mezőgazdasági kiállítását Szegeden. E kiállítás kapcsolatban egy tárgysorsjáték is rendeztetik, melynek húzása a kiállítás utolsó napján — szeptember 10-én — tartatik meg. Az első nyeremény 50.000 korona érték, melyet a sorsjáték rendezésére szövetkezett intézetek készek készpénzben, vagy egy szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is megváltani. A többi nyereményt főleg kiállított gazdasági gépek és eszközök képezik, melyek szintén beválthatók készpénzre. Kötelességünknek tartjuk olvasóink szives figyelmét a sorsjátékra felhívni, tekintettel arra a hazafias és közhasznú célra, a melyet az előmozdítani igyekszik, annál is inkább, mert egy-egy sorsjegyet a legszegényebb ember is megvehet, lévén ára csak 20 kr. Mint értesülünk a sorsjáték iránt sokatlan élénk az érdeklődés s a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek.

Főurainkról nagy érdekes ciklus közlését kezdte meg most a Fővárosi Lapok, mely ma még inkább a főúri körök kedvenc lapja, mint annak előtte. Az Esterházy Miklós Móricz gróf eszkávról és majki kastélyairól között 18 képet érdekes történelmi tanulmányok kísérték, melyek egyuttal nagyon alkalmasak arra, hogy a fiatal lelkekben a hazaszeretet és a kegyeletet ébren tartsák. Kár, hogy e szép tervet zavarják hivatlanok, a kik hangzatos címeiken egész öns ézőlokra használják ki e téren főurainkat. A Fővárosi Lapok, mely J. Virág Béla szerkesztésében most ismét oly magas színvonalra emelkedett, negyedévenként 3 forintért rendelhető meg. Elegendő cím: Fővárosi Lapok, Budapest.

A Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hasfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényénél, csuszánál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkóránál, minő: a kolera, hanyódszifolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel használtatott bedörzsöléseként az influenza ellen is és 40 kr. 70

kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kérünk figyelni.

C S A R N O K.

Szerelem.

II. Nagy gyerekek.

Irtá: Szabolcs.

Azok voltunk mind a ketten: nagy gyerekek. Mikor egy kitavasodik, az első fakadó rügy nekem még ma is a fufásapít juttatja eszembe — pedig, isten látja lelkemet, össze-vissza nem irtam még egy tuczat verset.

Ő is megmaradt amolyan kis babaasszony-nak. — Mikor azután a szomorú elválás után a véletlen összehozott bennünket hosszú évek múltán, bizony, nem igen találtam rajt egyéb különbséget, mint, hogy most már igazi husból és vérből való bávalváj játszik. A Katieza sutba került, oda kerültem én is. — Édes Istenem, milyen dobogó szívvel mentem én arra az első látogatásra! — Hogyan törtem a fejemet vigasztaló, böles mondásokon, amikkel balzsamot csöpögtetek az ő gyötört szívébe... És amikor benyitok hozzá, ott áll előttem egy csintalan, nevetőszemű asszonyka, csupa jókedv, csupa boldogság, a kinek én nem vagyok más, mint egy régi ismerős, akit félig-meddig el is feledek már.

Mennyire másnak képzeltem én ezt a találkozást! Mégis kockáztattam néhány keserű célzást egy-némi hitiszegő asszonyra, akinél olyan könnyen megy az: felejtetni... Csak nem tudtam »felszakgatni a régi sebeket.« Hanem annyit elértem, hogy a szép asszony az arczomba nevetett. Az pedig jó orvosság, valóságos hideg zuhany, lehűti még a vulkánt is... Hát jó, fujjunk más nótát, Ha te ugy, én is ugy! —

A szomszéd szobából gögicselő hangok halatszottak.

— No nézze, a fiunkat még meg sem mutattam! Jöjjön! Egy ragyogó szemű kis apró emberke fekszik a vánkosok között: kövér, telt arczocskája olyan volt, mint egy harmatos pünkösdi róza. Hanem én szörnyen kiálthatnának találtam. Veletlem is rá olyan emberevő szemeket, hogy a kis baba sírva fakadt.

— Ugyan, rossz ember, bizony még megrikatja szegénykét! — Hogyan tud erre a kis angyalra ilyen haragosan nézni? Ugye milyen gyönyörű? Nem olyan ez a két kis arczocskája, mint egy nyíló bazsarózsa — ha volna piros bazsarózsa?

— Nem — felelttem kurtán, de határozottan.

— Hát milyen??

— Mint egy frissen sült császársömlye.

— A zszömlye friss, hanem a vicez régi és amellet komisz — replikázott az asszony. — Bizony csak szép vagy te kis bogaram, akár mit mond ez a rossz bácsi... Aztán milyen okos a lelke! Lássá, már azt is mondja olykor: ma — ma, pa — pa...

— Csakugyan? No lám, milyen szellemes a fiézkő!

— Ugyan, ne csufolódjék! — Gyere kis gyémántom, hadd lássa a bácsi, mekkora vagy! — azzal fölállította a kis porontyot a bölesőben.

— Ugye, milyen nagy.

— Csakugyan. Sohsem láttam még két-hónapos gyereken ekkora szörnyeteget!

— Szerencsétlen, hiszen a Dudas már a jövő hónapban egyéves lesz!

— Tudom — felelttem rendületlen nyugalommal.

— Kiálthatatlan ember! — Duzzogott a kis menyecske. Hanem azért dehogy állotta volna meg, hogy meg ne ismertessen többi kiváló tulajdonaival is az apró trónörökösnek.

— Már menni is tud!

Valami végtelen kedves dolog az a tehetetlen erőlködés, amivel egy ilyen apró legényke az első lépés nehéz mesterségét próbálgatja. Kövér, telt lábacskáit olyan bájos ügytelenséggel emelgeti, a teste hol előre hajlik, hol hátra bukik s a nagy erőlködés vége mégis csak az, hogy nem ha-

ladunk előre. A parányi lábacská hűségeen visszadobbanik oda, ahonnét fölvette és hozzá kacag azzal a kedvesen groteszk nevetéssel, hogy az a gömbölyű pufók arczocská belemélyed két csókolni való gödröcskébe.

Szakasztott így esett a Dudussal is.

— Igy bizony nem megy a munka — talán hátrafelé próbálná ve!

— Azért is mutassuk meg kis fiam!

— Ugyan, ne gyötörje ezzel a gyalogolási tortúrával! Ugy sem lesz belőle levélhordó.

— Az talán nem. — Igazán sokszor eltűnődünk ezen a gondolaton, mi lesz a mi kincstünk-ből. — Mit szól hozzá?

— Nem ismerem a lurkó képességeit, hanem ezután a kudarcot vallott kísérlet után annyit merek állítani, hogy algha indul neki André után az északi sarknak — gyalog.

Ugy látszik, a gyerekek magának sem valami nagy kedve lehetett hozzá: egész barátságosan mosolygott felém, sőt kézzel-lábbal igyekezett tudtomra adni, hogy az ölembé kívánczik.

— No vege föl egy kicsit. — Mennyire szeretne hozzá menni! Lássá, megérsz az ő kis lelkecskéje, hogy maga jó ember! —

Ez meghatort. Oja fordultam a gyerek felé komoly ünnepelességgel.

— Tiszteletreméltó dzsentlemen, fogadja őszinte köszönetem megtisztelő véleményéért. Legyen meggyőződve

— Ugyan, ne komédiázzék! Csak egy kicsit vegye az ölébe!

— Nagyon szivesen. — Ugy, ahogy valamikor régen azzal a másik babával történt, mikor egyszerre énnálam is volt, meg magánál is... Emlékszik?

— Jaj de nagy bolond maga! Szeretném ezért a gorombaságért megbizálni a fület!

— Készségesen oda tartottam a halló műszereimet: — tessék!

Tetszett is, de nem öneki... A kis Dudas markolt bele kövér öklével s olyan irgalmatlan nagyot csavarított rajt az impositor, majdnem a markában maradt. Ennyi kedvességnek már mégsem állhattam ellen. Oda vettem az ölembé, aztán rendelkezésére boasztottam a másik filemet is. A fiézkő egészen jól érezte magát nálam. Puha kezeccskéivel addig babrált a fejemen, míg megtalálta a fogantuját: az orromat... Igy nézett velem farkasszemet jó ideig.

— Ki az a bácsi, fiam? — kérdezte az anyja.

— Pa — pa — gyügyögi rá a kicsike egész indiserétül.

— Nem, az nem a papa — mondta piruló arczczal... Hanem, ki tudja — ha előbb hirt adott volna magáról ez a bácsi? ... Igy bizony megelőzték

— Egy léféjjel — mondtam én rá mogorva ábrázattal...

... Mikor kiértem az utcára, csak ott vettem észre, mennyire el vagyok keseredve. — Ha abban a perczben véletlenül én vagyok Petőfiének az a historiai nevezettségű juhásza, még csak én üttöttem volna igazán kegyetlen nagyot annak a szerencsétlen számarának a koponyájára...

Vasuti menetrend a csáktornyai állomásnál. (Érvényes május 1-től szeptember 30-ig.) a) Déli vasut. Erkezik Kanizsa felől: d. u. 4:01 szmv., d. u. 12:58 gyrsv., este 8:12 vegyv., éjjel 1:07 gyv., reg. 5:51 szv. — Indul Prágerhof felé. d. u. 4:15 szmv., d. u. 1:01 gyrsv., éjjel 1:10 gyrs., reggel 6:06 szmv. — Erkezik Prágerhof felől: reggel 4:36 gyrsv., d. e. 10:50 szmv., d. u. 3:59 gyrsv., este 9:55 szmv. — Indul Kanizsa felé: reggel 4:39 gyrsv., reggel 5:52 vegyv., d. e. 11:00 szmv., d. u. 4:02 gyrsv., este 10:07 szmv. — b) Magy. államvasut. Erkezik Kis-Czellről: este 9:42, Z.-Egerszegről: reggel 8:40. Indul Kis-Czellre: reggel 6:04, Z.-Egerszegré: d. u. 4:28. — Erkezik Zágráhból: d. e. 10:55 és este 9:30. Varazsdra: reggel 4:18, reggel 5:38, d. u. 12:30, d. u. 3:50. Indul Zágrábra: reggel 4:44 és d. u. 4:25. Varazsdrá: d. e. 11:44, d. u. 1:20, este 10:17. Novimároftba: reggel 6:15.

Felelős szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF
Kiadó és laptulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovce.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Budimo zadovoljni!

Da sretni postanemo na ovi zemlji, najprvo je, da budemo zadovoljni sami sobom. Žalostno je, da nekoji ljudi imanje, blago za dar, siromaštvo pak za kaštigu držiju. Takov čovek samoga sebe čini nesretnoga. Ne mislimo, da su stanovnici svetlih palačaah uvek sretni, pak da vu kolibici niti ne ima sreće. Sretnost tamo stanuje, gde su ljudi stalno zadovoljni s svojim stališom. Pomešanost duše z gréha, a pomešanost života pak iz nezadovoljnosti izlazi.

Vnogi glasiju jednostavnost, jedinost, mesto toga, da bi narodu pokazali pravoga puta zadovoljnosti. Jednostavnost hoćeju vu vlastih a ne vu dužnostih. Jednostavnost hoćeju v razdeljbi darah, ali već v poslih se nećeju deliti.

Težak je jalen na rukotvorca, jer on čez dan dvaput više zasluži, ali si nepremisli, da je rukotvorec čez ljeta moral trpeti, doklam se je svoje meštrije navčil i k slubi došel. Sin težaka pak je odmah mogel služiti, kak je školu ostavil.

Rukotvorec jalno gleda službenike, ali si nepremisli, da kuliko se je moral službenik trsiti, doklam je zvršil 16 ili 17 školskih razredov i k kruhu dospel.

Siromak človek se trsi nasledovati bogatoga, a ov pak od sebe još bogatešega v opravi, v hrani i vu svem. Nebrini se da jeli dohodek doprinese izdatka, pak poste izdatka jeli ostane kaj još v ladicu ili v bu-

gjelarišu. Izdatke moramo navek k dohodkom ravnati.

Koj samo za jeden fillér više da vun na dan, kak kuliko zasluži, on već je na nikaj došel ili pak blizu toga stoji, da na nikaj dojde. Čudnovati su oni ljudi, koji se poleg svoje lehkoće denes ne pobrineju za zutra, pak njim nedođe v pamet podanu, med vremenom dela, da dojde noć, koja pak je za počinek naredjena.

Najzločesteši ljudi su oni i najvećšega kvara včiniju oni, koji posejaju seme nezadovoljnosti med narodom, pak ako to seme zide, kaj pak se lahko dogodi, na veliko odgojiju to nevarnu rastrinu.

Bog moj! Kuliko ljudi je već zašlo v neslavni grob, ili v rešt, kuliko obiteljah je porušila v žalost, kuliko nesrećam je već bila zrok nezadovoljnost! Popitamo samo stanovnike reštah, v smrtnim boju stojeće samoumornike, budemo zeznali iz njihovog žalostnoga zdihavanja, da su po putu nezadovoljnosti zašli u propast. Pogledajmo v grlu se matajuće nevoljne, njihov predživot, da nezadovoljnost je njih zanesla na vis, odkud su onda propali v mlaku gréha.

Nezadovoljnost nadvlada onoga, koj se nemre soprt staviti njezinoj moći, ona protira veselje z obraza, da potegne halju žalosti na njega, ztrga sreću z srca, da turobnost zasadi vu njem mesto šretnosti, stira iz duše dobrotu, da tak zlečestoći daje stana. Kak je žalostna zdojnost bez veselje mladosti i starosti! Pak kolikuput ju vidimo! Zdvojnost starosti porobi veselje mladosti, i

neveseljnot mladosti v zdvojnost metne starost!

Velika je odgovornost roditeljev za sreću svoje dece. Oni moreju zasadi v sreće svoje dece zadovoljnost, oni i nezadovoljnost. Ako dète nezadovoljnost vidi i čuje od svojih roditeljev, i ono bude nezadovoljno, ako vidi, da su roditelji zadovoljni svojim životom, i ono bude zadovoljno. Ako vidimo, da se nezadovoljnost približava k detetu, pokažimo mu kam zapelja ona, pak nedopuščajmo da se približi k njemu.

Ako dète v svojim stališu hoćemo ostaviti, onda ga nekudimo, pak ne samo mu pokažimo zločestu, nego i dobru stranu. Nek ne mislimo da drugi stališ ne ma svoje terhe. Ima bormeš svaki stališ svoju dobru ali i težku stran, ali koju on, gdo ju z daleka gleda, ne zapazi.

Ako od svega imanja više vrednim kinčum hoćemo obdariti svoju decu, navučimo uje na ovo: »Zadovoljnost je zviranjek sreće, a zadovoljnost pak činí vera i ufanje vu Boga!«

Majezen Ferencz
učitelj.

Svečanost vu Mura-Szent-Mártonu.

Csertán Károly podžupan se je sa Dr. Ruzsicska Kálmán kr. školskim inspektorom, Szalmai József varmegjinskim sudcom i Margitai Józsefom, ravnateljom preparandije, ovoga meseca 2-ga vu Mura-Szent Márton dopeljal, da prek da Majhen Ferenczu školniku, otcu urednika naših novin, za njegove

Z A B A V A

Čudnovata naručbina.

Ima tjudih, koji imadu prekomce dobro srđce, ali se kakti takovi neću izdati. Oni tu kriepost sakrivaju i taje, te nedopuščaju, da je tko mehke vidi. Oni dobročinstva radi izkazuju i siromakom pomažu, ali to sve ide tak skrovno, to je tajna, za to nitko nezna izvan onoga siromaka, koj je dielnik njihove pomoći. Naravski, da takovih ima malo, ali ima ih ipak.

Ja sam jednoga takovoga skrovnog dobročinstva, prije dvi godine na putovanju u Beču u osobi sviedokom bil, ali sam mozbit i sam bil taj dobročinitelj, pak po navadi, neću se izdati — moguće; nu bilo kak mu drago, stvar se je doista dogodila, a radi svoje originalnosti ju je vriedno pripoviedati i nadam se, da će se dopasti.

Išel je tu — kak sam rekeli, prije dvie godine — jedan takov skrovni dobročinitelj po bečkih ulicah iz jedne u drugu, te si je tu pregledaval na trgovinah, kod urarah i zlatarah dragociene izloge, a pri tom si je valjda misli, da ipak to sve pokupiti nebi

čoviek mogel, pa makar bi i toliko novac imal, jer kaj bi činil stimi svimi zlatemi, srebrnemi i svilnemi stvari? Medjutim, makar baš i čoviek neima toliko novac, da bi ova sva kupiti mogel, — si je na dalje misli — to zato ipak mu bolje ide nego mnogomu drugomu, na primer javnim poslužnikom, koji tu po celom varošu po uglih stoji, po najjačoj sunčanoj žégi ili po najvećoj plohi, pak se okolo, na sve strane gledavaju, nebi li gde odkud kakova kukavica došla, pak bi im za dva tri groša dala naručbinu, da joj to ili ono od ovud ili od onud done-su, ili kojemu putniku kofer za tri seksera na kolodvor odnesu.

U svakom malo većem varošu ima takovih poslužnikah, po uglih gde koje ulice, a po velikih varoših, kak je Beč, Budapešta, Trst i t. d. stoji na svakom uglu na hrpe sa svojim numeriranimi kapami, a zovu se u Beču: »Dienstmann.« U Budapeštu: »Hordar.« U Trstu: »Fachino.« U Zagrebu: »Poslužnik.« i t. d.

Stoji tu na uglu jedne ulice četvrtoga kotlara u Beču jedan stari boležljivi »Dienstmann«. On se siromak sve na okolo zgleđava, da si hoće skoro vrat izključiti, nebi

mu tko kakovu naručbinu povieril, za da si koj sekser zasluži. Videti mu je na licu, da je ili moral duže vriemena bolestan u špitalu ležati, ili pak je još i sad bolestan, nu okolo vleći se more, pak samo za to neleži u špitalu, jer mora nekaj i za familiju si skrbeli, koja bi drugač morala gladovati; a konačno bi ostala i bez krova, jer nebi imali čim si kvartil u kakovoj komori, tam odzad na dvorišću platiti. To sve je tomu »Dienstmannu« moći iz lica čitati, — i on tu stoji te se ogledava, jeli bu tko došel, te mu nekaj zaslužiti dal, ali badava! Jer ako i tko ima kakovu naručbinu, to si vzeve jednoga polag stojećega takovoga »Dienstmanna«, koj je mlad, zdrav i fleten.

Na jedan krat postane jedan stariji gospon pred tim boležljivim »Dienstmannom« i to, kak da je na jedan krat tu iz zemlje zrasel.

»Imate vriemena?« — zamrmlja na »Dienstmanna«, koj se odmah obrne i poznio kapu iz glave skine.

»Jeli imate vriemena?« — ponori nestrljivo gospon.

»Je, je, prosim, imam.« — Odgovori siromak hitro.

40 ljetne zasluzbe počasnu nagradu (medalju.) Po svečani meši je Majhen Ferencz i njegovog obitelji, deca vnucici, pratjeni od domaće i stranjke razboritosti, med kojimi je i dr. Csuri Jenő ministarski tajnik bil, su k cirkvi došli gde je ober jezero ljudstva bilo. —

Varmegjinski podžupan se je iz naloga ministrove stranke spomenu, i kaj tomu osobno včini dosta, ga ono veliko poštuvanje nudja, koje si je Majhen Ferencz kak na učiteljski službi, tak vu obće priskrbel. Sa rečmi, koje su svakoga genule, je raztolmačil dužnosti jednoga dobroga učitelja i one nepozabljive zasluzbe, koje si je svečani čez 50 ljet priskrbel.

Zatem se je počelo prekđavanje od Njegovoga Veličanstva kralja vtemeljene počasne nagrade, (medalije.) Po ovim je Kecskés Ferencz plebanoš Mura-Szent-Mártona raztolmačil puku reči Csértán Károly podžupana, koje su občinstvo jako genule, a kad pak se je vu ime čele občine spričal od odhadjajućega, se je sve počelo plakati. Zatem je Dr. Ruzsicska Kálmán školski inspektor prek dal Majhen Ferencu od ministra školah prepoznani i zahvalni list, za njegovu 50 ljetnu službu.

Boreći se sa razjarnostjom svojom, zahvalil je Csértán K. podžupanu osobni dolazek i k ministarskomu prepoznanju je dodal inspektorstva i navučiteljstva spričanje. Na zadnje se je spomenu il 50 ljetne službe jednoga dobroga učitelja.

I ministarsko prepoznanje je Kecskés Ferencz plebanoš raztolmačil puku.

Vu svečanoga gostoljubni hiži su se podžupan, inspektor, varmegjinski sudec, rodbina i drugi poznati na obed zišli. Ljepi napitki su i ovdi vnogoga srđce genule. Med tem su i stranjski duhovnici izrazili željnu sreće Majhen Ferenczu. Iz celoga dneva pak smo si takvoga navuka vzeli, da se med trujom navučiteljske službe nahaja srećnoga mira i nekoja ružica. Iz srđca želimo, da ona plemenita hvata, koju su ovi tak ljepo izkazali, nek razveljuje još vnoغو vremena zoru dobro izvršenog stališa.

Jeden nazočen.

Iz povesti Magjarske.

Dalje.

Hunyadi Mátyás (1458—1490.)

Po smrti V. Ladislava su se velikaši vu Budim zišli, na zbiranje kralja. Sa ovom nakanom je i Szilágyi Mihály došel iz 40 jezer vojakov stojućim šeregom, kojeg je na ljed Dunave postavil. On je to nakanu imel, da bude, ako bu treba sa silom, Hunyadi Matyaša na tronuš pomogel.

Ali to nije tak lahko išlo. Velikaši, naimre pak Garay, su se bojali od familie Hunyadiove i zato su niti čuti ni hoteli, da bi Matjaš bil kralj. Spravljište je već dugo držalo, i junačtvo, koje je već teško čekalo, je počelo vikati »živio Matjaš kralj!«. Za njimi je i puk po vulici vikal, od radošti misleći, da su već zebrali Matjaša za kralja. To su počuli i velikaši, puku su se suprot stavili ni mogli, i zebrali su Matjaša za kralja.

Matjaš je pri Podjebradu, českomu vladaru bil, gde ga je Ladislav pred smrtnjom ostavil. Ov je Matjaša drugač na hotel vu dati, ako si njegovu kecer Katalenu za ženu vzeme i ako magjari 40 jezer zlatih platiju njemu. Zatem su Matjaša sa velikom pratnjom i paradom vu Magjarsku dopejali, gde ga je puk sa velikom radoštm primil.

Matjaš je samo 15 ljet star, ali zrele pameti mladić bil. Dok ne bude on punodoban, zatoga bude njegov vujec, Szilágyi Mihály, ravnal orsaga. Szilágyi je hotel, da bude sve onak, kak bude on rekel, ali Matjaš, gdo je zrele pameti bil, se mu je na hitrom proti stavil.

Matjaš je sada hotel korunu, koja je pri Fridriku bila, nazad priskrbeti, ali su mu tem veliki nepriatelji bili Garay i Ujlaky. Oni su Fridrika, gdo je sam na magjarski tronuš željel, batrivali, da korunu nek ne da Matjašu, da se ov tak teže okoruni. Matjaš je to zeznal i ovim je njihove službe vkraj zel.

Vnogo dela je imel Matjaš sa Giškrom, gdo je njega ni hotel priznati za kralja i poljskoga Kazmera je hotel na magjarski tronuš postaviti. Ali Matjaš se je ne dugo za tem podobrikal ž njim, a one, koji se nisu predali, sa njihovim vodjum Švehlom skup, je dal skončati.

Vnogo neprilike je imel Matjaš za tem sa Fridrikom. Ov, koga su i vnogi velikaši magjarski podpomagali, je nikak ne hotel vun dati korunu, zato je Matjaš vojsku peljal proti njemu. Na više strani je svladal Fridrika, koj je na zadnje papu prosil, da ga nek oslobodi od magjarov. Ov je nago-govoril Matjaša, da nek mir pusti Fridriku, i da nek rajši proti turkom ide, koji su već blizu hatara bili. Matjaš je zatem Vitěz kardinala posal na podobrikanje k Fridriku, kojemu je i išlo po rukom mir napraviti i korunu nazad dobiti, s kojom su zatem ne dugo okoronili Matjaša.

Vu Českim je Podjebrad, — koj se je za kralja dal okoroniti odstupil od katoličke vere, zato ga je papa pošpotal, ali on na to nije nikaj dal. Nazadnje su papa i Fridrik prosili Matjaša, da nek pelja vojsku proti Podjebradu, zakaj su mu vnogo penez obečali. Matjaš je vu vnogo bitkah svladal Podjebrada, ali to nije nikaj hasnilo orsagu, zbog česa su se magjarska gospoda i biškupi pobunili proti Matjašu, ravno oni, koji su mu prije rekli, da nek slobodno ide proti Podiebradu. On je dimo došel i Kazmera, kojega su med vremenom velikaši na tronuš pozvali, je vun pretiral, Vitěza kardinala pak je, jer je on pozval Kazméra, vu Višegradu dal zapreti. Potlam ga je na prošnju pape slobodno pustil, samo iz Esztergona mu je ne slobodno bilo idti, gde je zbog zalosti za 4 mesece vumral.

(Dalje sledi.)

Loparits.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuване predplatnike, naj nam vu tretjim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

Izpit vu Štrigovskij orsački školl.

I-ga o. m. je bil izpit vu Štrigovskoj orsački školi sa velikom svečanostjom. Nazočeni su bili Dr. Jankovics László Gróf veliki zupan, Dr. Ruzsicska K. kr. školski inspektor, Szalmay J. varmegjinski sudec, Margitai J. ravnatelj preparandje i vnogo domaće i

»No, tak anda« — mrmrlja opet gospon — »Znate za »zlatni plug?« — (to je mala krčma s cimerom »k zlatnomu plugu.«)

»Ah, znam« — odgovori poslužnik — »taj je tu taki dole u ovoj istoj ulici!«

»No anda, kad i onak znate« — veli dalje gospon te u tom »Dienstmann« čvrsto očmi fiksira. »K zlatomu plugu budete išli, jeli me razmete!«

Dienstmann kimne glavom: em to je lahko za razmeti.

»Razmete, u prvu sobu« — veli opet gospon — »a ne u drugu gde gospoda sede«

Dienstmann opet kimne glavom.

»Tam si zapovedjte jedan »Tellerflaisch« (juha s-govedinom) veli opet gospon — »pak fertal vina ili vam je dragše kriglec pive.... a kaj iz toga forinta van dobite, to vam je za put.«

Dienstmann sav osupnjen gleda gospo- na, te si nezna protumačiti, kaj bi do te naručbine, čudnovate naručbine držal; medjutim mu gospon već srebernoga forintaka pruži. »No, kaj si promišlavate... Ako nećete, onda samo odmah recite, da nećete, a promišlavanja tu neima — — anda!«

Drhčuom rukom posegne »Dienstmann« za forintakom te još uvijek gleda nekak neveriovano gospo-na, koj opet nestrpljivo zamrmrla:

»No jeli bude jedan krat? — Gledajte, da dalje dojdete! No, giblite se već jedan krat!«

I »Dienstmann« se izbilja gane te hitro korac prama »zlatomu plugu.« Da je tam naučebinu podpuno izvršil, na tom sigurno ne dvoji nitko.

I ovak anda ima ljudih, koji desnom rukom dobro čine, a da im lieva za to nezna.

Liepi izraz vrhu seljačko-poljodetskog stališa.

Nedavno umrvši philosoph, professor Dr. Štöckel, je o seljačko-poljodelskom stališu rekel sliedeće:

»Seljačko-poljodelski stališ ima najtežje i najmućnije dielo čoviečanstva obavljati. Godinu za godinom, bez prestanka, mora on svum svojom jakostju nastojati, da naravom se boreć, one produkte izvojuje, koji su za uzdržavanje života toliko milijuna ljudih potrebni. K tomu pako nije nikada siguran,

jeli nepovoljni dogodjaji narave nenadojdu, — kak je to mraz, vihor, tuča, povodnje i ostale nepogode, pak mu onda cieti plod njegove marljivosti i truda jednim udarcem neunište.

On je anda uvijek prama gore napućen, njega mora uvijek obuzimali to čuvstvo, da mu sve njegovo dielo i trud nikaj nehasni, ako Bog nepodieli svoj blagoslov i nedopusti, da mu trudom i potom učinjeno neuspieva. Dakako, da i svi drugi stalići imadu s Bogom isti račun, ali ovde ja napose govorim o seljaku poljodielcu.

I anda, jer je seljak poljodielac i cieti njegov život sa tlom zemlje na to rekuć zarašćen, kojemu on mora u znoju svoga lica hvajuć se, produkte kak u ratu izvojevati. stoga visi pravi seljak poljodielac cieti, dušom i tielom na svojem seljačkem posiedu i u njem su sve njegove misli, trud, marljivost i nastojanje u jedno zlejane.

Za ostale stvari, koje neuspadaju na njegov grunt, na njegov sienik, na njegovu štalu, na vinograd i podrum, se on nikaj ili vrlo malo brine. Politički i socijalni odnošaji su mu nuzgredne stvari, za koje on mari i nemari, kak se već vzeme.

stranjske izobraznosti. Tam je bil nadalje Grof Dunay Hugo sa familjom, Biró Knezevics Viktor i t. d. I stranjski navučitelji su vu lepim broju bili.

Pred početkom je jedan vučenik sa magjarskimi rečmi pozdravil velikog župana, čemu se je ov jako raduval. Pod ispitom je inšpektor više dijakov pital magjarski, kaj se osvedoči jeli razmeju, pak se je jako raduval, kad su mu ovi na sve ljepo odgovarjali.

Ob poldne je minul izpit, za čem su veliki župan i inšpektor ljepi govor držali k navučiteljstvu, za domoljubne trude njihove i nadarili su nekoje vučenike. Inšpektor je prek dal nagrade onim navučiteljom, koji su ovd i na zočni bili.

Zatem pak je obed bil vu »Csillag« osteriji, gde je više napitnica bilo čuti.

Vkanljiva žena.

Galszecka šparkasa bi ove dane jako lahko zgubila 230 rtfov, ako nebi bila dobro pazljiva. Jedna dovica se postavila ove dane v šparkasu i jednoga, s tremi podpisi, — veksla je pokazala, da zdigne gori 230 rtfov. Rekla je, da muž, koj je podpisani, nemre sam dojt, jer ima silnoga posla pri gospodarstvu. Podpisi, koji su na vekslu stali, su bili podpisi dveh dobrih gazdov iz Väsárhely občine. Jer pak ovi podpisi nisu bili još poznati pri šparkasi, zato su rekli ženski, da naj dojde za tri dane, da zdigne peneze gori. Ali drugi dan stupi v šparkasu jedan krčmar iz Väsárhely občine, komu, kad bi pokazali podpise, rekel je, da ni samo da ni su podpisi pravi, nego i imenuvani ljudi već niti ne živiju. Krčmara su drugi dan predstavili pred ženu, ali ona se i onda tvrdo držala k svoji lažljivosti. Samo kad se ženada v kasu postavil jeden človek iz Terebse občine, gde je žena stanovala, je prepoznala svoju pogrešku i vkanljivost. — Posel je sad pred sudom.

Moje i tvoje.

Jeden kinezki mudriáš ljudstvo v sledeće četiri razrede razdeli: Jeden tak veli: Kaj je moje, ono je moje, pak kaj je tvoje, i ono je moje.

Za to pak je i to nekaj osobitoga i stvar sama za sebe i svoje osebnosti, kaj seljačko-poljodelski stališ naprama ostalim stališom posve drugčije karakterizira nego ove. Duboka religioznost i pobožnost, duboko počitanje pred Bogom, od kojega blagoslov i sve dobro izhaja, te čvrsti konservativismus, koj se svega staroga čvrsto drži a sve novotarije neverovano gleda.

Ovak liepo veli o seljačko-poljodelskom stališu pokojni učenjak professor Dr. Stöckel i mogel bi pravo imati.

Kravska štala.

Naš po kojnesar i kral Franc I. (umro 2 Marta 1835) dal je na svojem marofu u Bösendorfu jednu kravsku štalu sazidati, kakovu bi si težko koj poljodelaec za muštru bil vzel. Pod iste je bil iz mramorskih pločah, jasla su bila iz najliepše formiranih željeznih sibah, liepi zavesi su skrivali postelje kravarah, jednom riečju bilo je to gospodarstvo, kak si je čoviek samo za svoju

Drugi: Kaj je moje, ono je moje i tvoje ono je tvoje.

Tretji: Kaj je moje, ono je tvoje, ali tak, da kaj je tvoje, ono je i moje.

Četvrti: Kaj je moje, ono je tvoje.

Vu prvi razred spada svaki tat i lopov. V drugi razred oni spadaju, koji se najprije sami za sebe brinju, a tudje pak nečeju bantuvati. V tretji razred spadaju, koji su na priateljstvo i podvorbu presiljeni. V četvrti razred spadaju najboljšega srca ljudi, koji žrtvujeju za svoga priatelja i za povračanje nikaj ne čekaju.

Vukl.

Iz Árvavármegjije nam pišeju, da tam velike kvare delaju vuki, med šumskemi zverinami i ovcami. Gladne beštije vu velikim strahu držiju puka one čele okolice. Ove dane se dogodilo, da je jednu ženu iz Zakamencz občine, koja je šibje brala po šumi, na smrt zdrupal jeden gladen vuk. Varmegjinski sudec i varmegjinska gospoda vezda veliku lovju hočeju držati na vuke.

Ljubav.

Juhász János zvani mladi poljodelaec iz Topolya zvane občine, je najlepši mladić bil vu svojem selu. Pred jednim letu se je na jednim sejmu spoznal s jednom, v lepoti glasovitom devojkom. Za dva mesece su se zdali i z početka su mladenici sretno živeli tak, da njihovu sreću su svi vu občini jalno gledali. Ali komaj je prešla jedna godina, mlada sneha je počela čim bolje vkraj držati od svoga muža, — jer, kak se veli — čaplja nije štela donesti v kljunu jednu malu-malu plakujuću babku. Zatim je ostavila hižu i svoga muža i dimo je odisla k svojim roditeljom. Jako si je to na srce zel zaljubljeni Juhász, jer se je još on dan strelil.

Napast.

V jednih englienskih novinah čitamo sledeću šalu: Jeden purgar z Londona si je vnoغو trl glavu, da za kaj bi odhranil svoga sina? To bi najbolje rad napred znati, da k čemu ima dète najveću volju. Jeden dan si je domislil neka. Stupi v sobu svoga sina, pak mu na stol dene za jednu flašičku žganice, jednu bibliu i jeden novi zlati cekin. Sa tēm si na čelu dene prsta i veli: Ako si peneze zeme, zasigurno bude z njega

zabavu more urediti i to on čoviek samo, kojemu je sve jedno, jeli dohodek pokriva izdatka ili ne.

Jednoć je cesar svojega plebanuša (Burgfarrer) Landerer-a, koj je bil kakti zagrizlivi čoviek poznat, povel sobom na marof u Bösendorf, da mu pokaže tu liepu uredjenu štalu.

Cesar je poslie u svom krugu pripovedal, da je on posve dobro znal, poznavajuči narav Landererovu, da bu ov štali, makar da je bila sigurno bez falinge, imal nekaj prigovoriti, pak ga je samo zato sobom povel, za da čuje, kak bu kritiziral.

»No, gospodin plebanuš« — veli cesar — »Ja znam, da oni svakoj stvari njezinu falingu najdu. — Nek mi rečuj jeli je u ovoj štali sve u redu, — ili mozbit kaj manjka?«

»Nikaj — posve nikaj nemanjka« — odgovori plebanuš — »jedino za svaku kravu jeden kanapeć.

Em. Kollay.

trgovac ili peneznik, ako bibliu, onda bude s njega pop, ako pak mu žganica treba, no onda mu je kraj, zasigurno bude s njega pijanec, lopov! Rekel je i skrili se. Za kratko vrēme dojde sin v sobu, fučkajuć stupi k stolu, pak najprije dene cekina v žep, zatim za dve kupice žganice popije, s tēm bibliu pod ruku stisne i veselo ide vun z hiže. — God gracioz! (tojest: hvala Bogu) — zavikne zdvojno otec — to tepče bude politiker.

Nekaj za kratek čas.

Pripetilo se pred jedno par lét, da je mati dala po svojem susedu pisati jako znamenitoga lista sinu med soldate i pozivala ga dimo na delingu imetka. Domaj sladili su zadnje dneve njenoga staroga slaboga življenja najstareši sin dober Bartol, koji je takajše gospodarstvo vodil, — i Luka najmlajši sin, koji ne samo, da je već put za sinovsku zahvalnost mater svoju naharil, nego poleg toga išče za vekše veselje dosigal je vu stranjske žepe već put, kak vu svoje, a i tudjega imetka nije se strašil hasnuvati tak, kak pravoga svojega.

Mati, da tomu vrlo vrednomu življenju konca napravi, pozvala je k sebi svojega sus-da, ter sinu, soldatu, dala pisati listeka i vu pero ovak govorila:

Pišimi Tončeku listeka, da ga najpervič jako lépo pozdravljam i stoput kušnem pak da napiše sem ja jako betežna; — kak sem, tak sem — on vre dobro zna, kak sem. Jeli si napisal? Jesem. —

Piši mu nadaje, da je Luka jako hmanji i napiši mu, da sam ja jako betežna; — kak sem, tak sem — on vre dobro zna, kak sem. Jeli si napisal? Jesem. —

Zatem pak mu piši, da me Luka svaki den buhle, pak da sem ja jako jako betežna; — kak sem, tak sem — on vre dobro zna, kak sem. Jeli si napisal? Jesem. —

Dale mu piši da Luka pak krade, pak i to, da sem ja strašno jako betežna; — kak sem, tak sem, — on vre dobro zna, kak sem. Jeli si napisal? Jesem. —

Piši mu takajše, pred pred zadnjić, da se bumoz vezda deliti s imetkom i da sem ja strašno hudo jako betežna; — kak sem, tak sam, — on vre dobro zna, kak sem. Jeli si napisal? Jesem. —

Predzadnjić pak mu ve napiši, da je Luka i vse posudje kuhinjsko spotral, pak da sem ja jako preveć betežna; kak sem tak sem, — on vre dobro zna, kak sem. Jeli si napisal? Jesem. —

Zadnjić pak vezda, zapiši da rano deneš kanimo se s kuhinjskim posudjem deliti i onda to, da sem zaresna jako betežna; kak sem, tak sem, — on vre dobro zna kak sem. Jeli si napisal? Jesem. —

Zapita sused, z čem se pak bote onda kuma suseda deliti, či vam je vse kuhinjsko posudje spotrto? mrti s črepenjem?

Odgovorila je suseda — ali samo ti napiši; pak i to napiši, da sem ja trdo jako betežna; — kak sem, tak sem — on vre dobro zna, kak sem. Jeli si napisal? Jesem.

Zapita sused, pak k čemu kuma suseda mi to vse njemu pišemo, — em on tak vse to dobro zna?

Odgovori suseda, — ali samo ti dej napiši, kaj bu izda bolje znal. Ali mu zato nej zabili napisati i to, da sem ja jako hudo betežna, kak sem tak sem, — on vre dobro zna, kak sem. Jeli si napisal? Jesem.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírószág mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a muraközi takarékpénztár végrehajthatóknak Mlinárics Pálné szül. Toplek Katalin végrehajtást szenvedő elleni 57 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. bíróság területén levő a dráva-szl-iváni 260. szlkv. A+242. hrsz. a. szántóföld, 1 hold 200 öl 96 frt, a 228/1. hrsz. a. szántó 1200 öl 96 frt; a 228/2. hrsz. a. szántó 1200 öl 96 frt; a 228/3. hrsz. a. szántó 1200 öl 96 frt; a 228/5. hrsz. a. szántó 1200 öl 96 frt; a 228/6. hrsz. a. szántó 1200 öl 96 frt; a 228/7. hrsz. a. szántó 1200 öl 96 frt kikiáltási árban és valamennyi ingatlanra az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §. értelmében egészben az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelelt ingatlan az

1899. évi auguszt. hó 30. napján délelőtti 10 órakor

Dráva-Szent-Iván községhezánál Zakál Henygyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 70. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni. 848

Kir. járásbírószág mint tkvi hatóság.

Csáktornya, 1899. évi május hó 19-én.

2799. tk. 1899.

Végzés.

Dr. Kemény Fülöp perlaki ügyvédnek a m. kir. kincstárhoz való csatlakozása kimondatik s kibocsáttatik a következő együttes

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár és dr. Kemény Fülöp perlaki ügyvédnek Salkovics Imre és neje Zseszel Mária perlaki lakos elleni végrehajtási ügyében 54 frt 43 kr. tőke, ennek 1897. évi ápril hó 30. napjától járó 5% kamatai és 8 frt eddigi, 9 frt 85 kr. árverés kérvényi költség, ugy 100 frt tőke s jár. kielégítése végett a nagy-kanizsai kir. törvényszék, (perlaki kir. járásbírószág) területén fekvő a perlaki 3120. szlkvben I. 378. és 279. hrsz. alatt felvett ingatlanok a végreh. törv. 156. §-a értelmében együttesen és egészben 446 frt; a perlaki 213. szlkvben 3194. hrsz. a. felvett ingatlan ugyanazon §-a alapján egészben 122 frt kikiáltási árban mint becsárban az

1899. évi július hó 29. napján d. u. 3 órakor

alulírott kir. járásbírózágnál dr. Tuboly Gyula nagykanizsai és dr. Kemény Fülöp perlaki ügyvéd közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10% bánatpénz fejében letenni köteles. 843

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Perlakon, 1899. évi ápril hó 28

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek. Főnyeremény: 50.000 korona értékben

és több, kisebb nagyobb nyeremény, összesen

1006 nyeremény 100.000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára 20 krajcár.

Az összes nyereményeket kívánatra 20% levonással azonnal készpénzben beváltja **Budapest**en: a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V. Dorottya-utca 8., vagy **Szegeden**: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzüzetek a nyerő kívánságára készek az

50.000 korona értékű főnyereményt

**egy hasonértékű szegedi mintaszerűen be-
rendezett tanyai gazdasággal is becsereálni.**

**Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján,
1899. szept. 10-én este 6 órakor.**

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytűzsdékben és egyéb elárúsító helyeken.

Viszontelárúsítók forduljanak a kiállítást rendező

**Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.**

850 1—4

Árverési hirdetés.

Ludbreg község képviselőtestülete június 20-án tartott közgyűlésének 27. számú határozata folytán nyilvános árverésen el fog adatni Ludbreg város közepén levő iskolai épület. (27. ház sz.)

Ez az egyemeletes épület 8 szobából, éléskamrából, konyhából és pincéből áll; van hozzá istálló, pajta és 176 öl kert. A ház a legalkalmasabb helyen áll s nagyobb kereskedésre vagy vendéglői czélokra igen alkalmas.

Az árverés július 22-én d. e. II órakor tartatik meg a községi előljárásági hivatalban. Az árvereztetés először szóval történik, azután nyitlatnak ki a levélbeli zárt ajánlatok, melyeknek előny adatik a szóbeli ígérlet fölött.

Bánatpénzül az árverezők 500 frotl tartoznak letenni. Az árverési eljárás a képviselő-testület és a közigazgatási-bizottság határozatával válik végérvényessé.

Bővebb felvilágosítások az árverési iratokban szerezhetők meg, melyek a községi előljáráságnál nyilvános betekintés végett ki vannak téve.

L u d b r e g (Horvátország), 1899. június 22.

A közs. előljáróság.

846 1—1